

**Posudek školitele na bakalářskou práci Roberta Daniše, DiS. s názvem
„Prevalence obezity u českých dětí“**

Práce zpracovává aktuálně exponovanou problematiku dětské nadváhy a obezity. Hlavním tématem je zmapování současných údajů o prevalenci nadměrné hmotnosti u české populace dětí a dospívajících. Jak autor na konkrétních číslech dokládá, mohou se prevalenční údaje v různých studiích i ze stejného období podstatně lišit. Za primární a relevantní pak lze považovat pouze hodnoty zjištěné na podkladě reprezentativních národních studií typu Celostátních antropologických výzkumů dětí a mládeže (CAV), což je v práci zdůrazněno. Tato data jsou poskytována i do mezinárodních projektů sledování dětské obezity (HOPE, WHO – Childhood Obesity Surveillance Initiative) a jsou součástí databází IOTF a WHO (Global Database on Child Growth and Malnutrition).

Bakalářská práce má 68 stran a je členěna podle předepsaného schématu. Po úvodu do zpracovávané problematiky následuje charakteristika nadváhy a obezity a přehled kritérií jejich aktuální klasifikace. Velmi kladně v této souvislosti hodnotím fakt, že se autor zaměřil výhradně na metody vhodné pro děti a adolescenty a upozorňuje i na specifika odlišnosti od klasifikace (a v dalších kapitolách např. i diagnostiky) obezity u dospělých. Následující kapitola je věnována příčinám dětské obezity, včetně genetických aspektů a rodinné zátěže. Velmi kvalitně, přehledně a fundovaně je podána kapitola 4, věnující se diagnostice dětské obezity. Forma a zpracování jednotlivých témat svědčí o velmi dobré orientaci autora v problematice a dokládá znalost i aktuálních trendů, např. korelátů adipozity a markerů pubertálního vývoje.

Vlastní prevalenci nadváhy a obezity je věnována kapitola 5, která je prezentována formou diskuse. Nejprve je podán přehled sekulárních změn tělesné hmotnosti u českých dětí od roku 1951 do posledního CAV 2001. Aktuální vývoj prevalence je pak porovnán s údaji CAV 1991 a je uváděn v podobě procentuálního nárůstu nadváhy a obezity diferencovaně u chlapců a dívek v předškolním, mladším a starším školním věku. Konkrétní hodnoty jsou zpracovány i ve formě přehledných tabulek. Autor předkládá prevalenční údaje ve dvojí formě stanovení, a to na základě platných normativních hodnot české populace (CAV 1991) a na základě mezinárodně platných aktuálních standardů IOTF (Cole et al., 2000). Upozorňuje na rozdíly hodnot prevalence dané nastavením klasifikačních kritérií. Uvedeny jsou rovněž údaje z nejnovějších výzkumů (Šamánek, Urbanová, 2008) a zcela recentní studie Kunešové

et al. (2011). Prevalence nadměrné hmotnosti u českých dětí z let 1991 a 2001 je pak konfrontována se sumárními údaji pro evropskou a americkou dětskou populaci. Velmi oceňuji také zařazení analýzy vývoje věku tzv. adiposity rebound v horizontu 50 let, jehož snižování dokládá velice závažný fenomén, a to nárůst prevalence nadváhy a obezity v předškolních věkových kategoriích. Pro úplnost diskutované problematiky je zařazen i přehled prevalence dětské nadváhy a obezity ve vybraných oblastech světa. V této části se autor opírá o výsledky zcela recentních studií publikovaných v renomovaných zahraničních časopisech.

Poslední kapitoly jsou věnovány přehledu aktuálně doporučených terapeutických postupů dětské obezity a formám její prevence. V závěru bakalářské práce jsou jednotlivé zásadní poznatky přehledně a výstižně shrnuty.

Celá bakalářská práce je pečlivě zpracována i po formální stránce. Text je stylisticky čistý, grafická dokumentace velmi kvalitní, promyšlené členění práce a rozvržení jednotlivých kapitol zajišťuje práci přehlednost. Robert přistupoval k zadanému tématu velmi iniciativně a zodpovědně, pracoval zcela samostatně. Všechny prezentované údaje jsou podloženy rozsáhlými literárními zdroji, což dokládá 71 citovaných publikací a 9 internetových odkazů. Citace jsou jednotné a odpovídají platným normám. V konečném výsledku je tak předkládána velmi kvalitní a ucelená publikace, která je zcela ojedinělá originalitou zpracování některých témat, jako např. auxologických aspektů obezity, zpracováním kritérií pro hodnocení terapeutického redukčního efektu, či přehledem diagnostických postupů striktně zaměřených na specifika dětského věku.

Předkládaná práce zcela jistě splňuje kritéria kladená na práci bakalářského typu, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou „výborně“.

V Praze, dne 30.5.2011

RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.

Katedra antropologie a genetiky člověka,
Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze